

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320201597
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6320201597.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Janky Boroškovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého S. I., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa rodičov: matky L. I., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom L. X/ X, P. G. a otca K. I., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXX/XX, K., zastúpeného S. I., bytom I. XXX/XX, K., o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti na maloletého, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 9P/13/2020-256 z 24. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie výživného zamietol (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Prvoinštančný súd rozhodnutie odôvodnil primárne aplikáciou ust. § 78 ods. 1 a § 26 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine prijímúc záver, že pokiaľ vyživovacia povinnosť otca k maloletému bola naposledy upravená rozvodovým rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/44/2019-57 zo dňa 23. 04. 2019 (právoplatným dňa 29. 05. 2019), došlo síce k zmene pomerov na strane maloletého i matky, avšak na strane otca nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by vyvolala potrebu zmeny uvedeného rozhodnutia spočívajúcu v znížení výživného na maloletého. Pre posudzovanie možností a schopností povinného rodiča nie je rozhodujúci len jeho skutočne dosahovaný príjem, ale je potrebné zohľadniť aj jeho kvalifikáciu, získané pracovné skúsenosti i vôľu a snahu dosahovať čo najvyšší príjem. Od poslednej úpravy výživného otec niekoľkokrát zmenil zamestnávateľa, pričom v okruhu jeho bydliska boli voľné pracovné miesta, ktorých prijatím by zarobil dostatok na to, aby mohol prispievať na výživu maloletého prv určenou čiastkou 150,- Eur mesačne, splácať svoje dlhy a mať dostatok aj na slušné živobytie. Otec nepreukázal, že by si aktívne hľadal prácu a nebolo tiež preukázané, že by kvôli nepriaznivému zdravotnému stavu bol dlhodobo PN, resp. že by mu pokles pracovných schopností bránil vykonávať akúkoľvek prácu. Nepribudla mu žiadna ďalšia vyživovacia povinnosť, výživu maloletého nezabezpečuje formou pobytov vo svojej domácnosti, s maloletým sa nestretáva ani inak na maloletého neprispieva. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a preto nebolo možné prihliadnuť na výdavky otca titulom úverov a dlhu na zdravotnom poistení. O náhrade trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

3. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec. Navrhol rozsudok zmeniť tak, že jeho vyživovacia povinnosť bude určená na sumu 50,- Eur mesačne počnúc dňom podania návrhu.

4. Otec prvoinštančnému súdu vytýkal, že nesprávne a nedostatočne vyhodnotil skutočnosť, že zo živnosti nemal dostatočný príjem, dlhy mu narastali a preto musel podnikanie na živnosť ukončiť ku dňu 31. 10. 2020. Následne sa zamestnal, bol však i dva mesiace evidovaný na úrade práce. Výživné v sume 150,- Eur mesačne nedokáže posilať bez plnej finančnej podpory od svojej rodiny. Každý mesiac sa tým ešte viac zadlžuje u rodiny, aj keď nemá ani na stravu. Dlhy vzniknuté za trvania manželstva spláca len on a nie sú pri platení výživného zohľadnené. Z rodinou požičaných peňazí musel uhradiť aj dlh na zdravotnom poistení v sume 601,36 Eur (vrátane trov exekúcie) a aj dlh za užívanie bytu v sume 420,36 Eur. Súd prvej inštancie oboznámil na pojednávaní inzerované ponuky práce, ale išlo prevažne o pracovné ponuky, na ktoré nemá dostatočné stredoškolské vzdelanie (maturitu), resp. živnosť alebo požadované oprávnenie. Tiež finančné ohodnotenie bolo prevažne od 500,- do 700,- Eur mesačne v hrubom a to by mu nepostačovalo na úhradu výživného a splácanie dlhov. Otec uzavrel, že zrušením podnikania a zmenou majetkových pomerov sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré existovali v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom, pričom je potrebné prihliadať na jeho reálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že sa s ním stotožňuje. Súd prvej inštancie rozhodol v prospech maloletého a dostatočne prihliadol na jeho potreby a tiež na možnosti a schopnosti otca.

6. Matka vo svojom vyjadrení uviedla, že s odvolaním otca nesúhlasí. Všetko podstatné už uviedla. Otec sa s maloletým nestýka a nie je pravdou, že kvôli tomu, že by si to ona neželala. Svoju energiu a čas by mal otec venovať tomu, aby finančne zvládol hradiť svoje živobytie a vyživovaciu povinnosť a nie sa už vyše dva roky neustále odvolávať a zaťažovať súdy.

7. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

8. Na základe odvolania otca krajský súd, ako súd odvolací podľa § 34 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozsudkom prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a vychádza z náležitosti a v dostatočnom rozsahu prevedeného dokazovania pri rešpektovaní procesných práv účastníkov konania. Prvoinštančný súd zistil skutočný stav veci v rozsahu zodpovedajúcom zákonnej potrebe rozhodnutia založeného na preskúmaní všetkých podstatných okolností prípadu.

10. V prejednávanej veci sa otec domáhal zníženia vyživovacej povinnosti tvrdiac, že od doby rozhodnutia Okresného súdu Brezno č. k. 8P/44/2019-57 zo dňa 23. 04. 2019 sa podstatne zmenili jeho možnosti a schopnosti prispievať na výživu maloletého syna prv určeným výživným. Odvolací súd však v zhode s prvoinštančným súdom konštatuje, že v porovnaní s obdobím určenia výživného predmetným rozsudkom zo dňa 23. 04. 2019 nedošlo na strane otca k takej zmene jeho možností a schopností, ktoré by odôvodňovali potrebu zníženia výživného. Prvoinštančný súd správne zistil zmenu pomerov na strane matky, maloletého i otca porovnaním prv existujúcich okolností so súčasnými. V tomto smere otec nevytýka prvoinštančnému súdu žiadne pochybenia, keď odvolaním napáda (iba) nezohľadnenie toho, že ukončil živnosť a následne nemá taký príjem, aby bez pomoci rodiny mohol platiť výživné a svoje životné náklady vrátane vzniknutých dlhov.

11. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine možno rozhodnutia o výživnom zmeniť, len ak sa menia pomery. To znamená, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zmene výživného je zmena pomerov. Tou sa podľa citovaného zákonného ustanovenia rozumie výrazná zmena okolností na jednej alebo druhej strane (t. j. výživou oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného,

avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku, resp. v čase uzavretia dohody o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplyvajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak, pri vyššej životnej úrovni povinného môže pod odôvodnené potreby spadať napr. aj tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobné možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickými možnosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprimerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo. Takto v § 75 ods. 1 Zákona o rodine zakotvený tzv. princíp potenciality príjmov výrazne ochraňuje záujmy výživou oprávneného, pretože umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Okolnosťou, pre ktorú súd vychádza z princípu potenciality, je podľa ustálenej judikatúry i nemožnosť vykonávať doterajšie zamestnanie z dôvodov na strane povinného, čím sa povinná osoba pripraví o pravidelný príjem, z ktorého by mohla platiť súdom určené výživné. Následkom aplikácie princípu potenciality je, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionalného príjmu povinného, t. j. príjmu, ktorý by povinný dosahoval v prípade, žeby riadne pracoval.

14. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ v danom prípade otec nemá dostatočný príjem na plnenie si vyživovacej povinnosti k maloletému, bolo potrebné posúdiť dôvody takéhoto stavu.

15. Zo spisu vyplýva, že otec od poslednej úpravy výživného niekoľkokrát zmenil zamestnanie. Popri živnosti pracoval od 06. 02. 2020 do 05. 07. 2020 ako vodič dopravnej zdravotnej služby s priemerným čistým mesačným príjmom na úrovni 492,- Eur. V mesiacoch máj a jún 2020 mu bolo vyplatené nemocenské po 126,20 Eur. Ku dňu 31. 10. 2020 živnosť ukončil, následne sa zaevidoval na úrade práce od 10. 11. 2020 do 13. 12. 2020, pomoc v hmotnej núdzi nepoberal. Za obdobie 10. 11. 2020 do 30. 11. 2020 dostal dávku v nezamestnanosti v sume 217,20 Eur a za obdobie 01. 12. 2020 až 13. 12. 2020 dostal dávku v nezamestnanosti v sume 134,50 Eur. Od 14. 12. 2020 začal otec pracovať ako strážnik v spoločnosti ŽP Bezpečnostné služby s.r.o., pričom od 29. 12. 2020 bol práceneschopným. V decembri 2020 za 6 odpracovaných dní zarobil v čistom 278,52 Eur, v januári 2021 za 3 odpracované dni zarobil 237,80 Eur v čistom a dostal tiež nemocenské v sume 46,50 Eur. Počas tohto zamestnania bol práceneschopným od 29. 12. 2020 do 12. 01. 2021, od 21. 01. 2021 do 25. 01. 2021 a následne od 29. 01. 2021 do 05. 04. 2021. Pracovnú zmenu dňa 26. 01. 2021 mal zaevidovanú ako neospravedlnenú absenciu, pričom po ukončení PN bol s ním dňa 06. 04. 2021 ukončený pracovný pomer v skúšobnej dobe bez uvedenia dôvodu. Za február 2021 bolo otcovi vyplatené nemocenské v sume 349,20 Eur, za marec 2021 v sume 515,40 Eur a za apríl 2021 v sume 83,20 Eur a za obdobie od 07. 04. 2021 (kedy bol opätovne zaradený do evidencie na úrade práce) do 30. 04. 2021 dostal otec dávku v nezamestnanosti v sume 248,20 Eur.

16. Z priebehu zamestnaní otca a jeho príjmov je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že otec je schopný nájsť si zamestnanie adekvátne svojej kvalifikácii i zdravotnému stavu, aby tak mohol prispievať

na výživu svojho jediného maloletého dieťaťa sumou 150,- Eur mesačne. Odvolací súd dáva za pravdu prvoinštančnému súdu, že nebol preukázaný pokles pracovnej spôsobilosti otca v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu, resp. v dôsledku inej závažnej objektívnej skutočnosti. Otec nijak nevysvetlil (ani na jedno z prvoinštančným súdom nariadených pojednávaní sa nedostavil), čo bolo dôvodom toho, že s ním bol skončený pracovný pomer strážnika v skúšobnej dobe dňa 06. 04. 2021. Išlo pritom o pomerne dobre platené zamestnanie, z ktorého mohol mať príjem na úrovni minimálne 1.000,- Eur mesačne (za 9 odpracovaných dní zarobil v čistom cca 515,- Eur) a toto by mu umožnilo platiť určené výživné, splácať dlhy i uspokojovať potrebné životné náklady. Otec sám v odvolaní potvrdil, že nie všetky pracovné ponuky oboznámené prvoinštančným boli pre neho nevhodné. Podľa odvolacieho súdu sa teda otec mohol zamestnať a dosahovať i menší príjem do času, kým si nenájde lepšie platenú prácu. Záverom odvolací súd poznamenáva, že pôvodne určené výživné v sume 150,- Eur mesačne bolo výsledkom rodičovskej dohody schválenej súdom (aj) na návrh otca, ktorý sám vyhodnotil, že je schopný v takomto rozsahu podieľať sa na plnení vyživovacej povinnosti k maloletému synovi.

17. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie správne neznižil výživné na maloletého, keď opodstatnene poukázal aj na to, že splácanie dlhov nemá podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine prioritu pred plnením si vyživovacej povinnosti. Preto odvolací súd vyhodnotil podané odvolanie ako nedôvodné a rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil.

18. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nezistil totiž žiadne dôvody na aplikáciu ust. § 55 CMP.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).